

Ugebrev 11 – den 18. august 2009

Ventede og uventede gæster

- *'Zackenberg – Zackenberg – Sirius'.*
- *'Zackenberg her, det er Spanggård'.*
- *'God rigtig hjertelig lørdag aften, Spanggård'.*

Sidder i dagligstuen ved Zackenberg, klokken er 22, VHF-radioen ligger bordet, benene er oppe i sofaen, Nick Cave's 'Murder Ballad' er på anlægget og en kop kaffe befinder sig i hånden med udsigt til spredte lave skyer og ellers blå himmel omkring Zackenberg. Gode kollegaer sidder rundt omkring i den samme - nærmest meditative tilstand - i dagligstuens øvrige sofaer og lænestole. Absolut ikke den værste måde at tilbringe en lørdag aften på. Kommunikationen imellem Sirius og Spanggård på radioen er naturligvis lidt forstyrrende men samtidig bare en af dagligdagens mange rutiner. Varme, røde kinder, ømme ben og mathed i resten af kroppen. Svært at forestille, at det hele kan blive meget bedre.

- *'Spanggård vi har en forespørgsel fra to kajakroere ved Zackenberg Fangststation. En bamse banker voldsomt på døren, og de kunne vældig godt tænke sig lidt support fra jer. Kan i klare det?'*
- *'Sirius jeg gentager: Bjørn ved Zackenberg Fangststation, to turister med behov for support, vi sender et par folk.'*
- *'Det er fint Zackenberg, og out herfra.'*
- *'Og, out Zackenberg'*

Roen er ovre, og der er pludseligt rigeligt med ledige pladser i de ellers populære sofaer. Alle står ved vinduet og spejder ud over dalen. Isbjørn – det er ikke en dagligdags hændelse ved Zackenberg.

Spanggård, Tower og jeg bliver enige om at gå til Fangststationen. Får samlet diverse rifler og signalpistoler, informerer folk på stationen, og gør klar til at tage af sted. Så får vi melding om, at bjørnen nu er på kysten to kilometer syd for stationen. Den har altså passeret elven og er nu på vej med direkte kurs mod stationen. Jeg kontakter Sirius for at høre, om der fortsat er bjørn ved fangststationen – altså om der muligvis er to bjørne i området. Vi bliver ud fra de to turisternes beskrivelse af bjørnen enige om, at der er tale om én og samme bjørn. Stationens gæster følger med fra terrassen flankeret af Tower og Spanggård, som er bevæbnet til tænderne. Bjørnen kommer tættere og tættere på, og Tower og Spanggård går frem, sætter sig på knæ og tager sigte ved siden af bjørnen. Så lyder der et skud. Bjørnen kigger op men går derefter videre direkte mod Zackenberg. Tre skud mere, og den stopper. To skud mere og den ændrer retning og går mod Daneborg.

Det hele har taget cirka tredive minutter, men det er første gang i de fjorten år, hvor vi har drevet Zackenberg, at vi har haft en bjørn så tæt på, at der har været behov for, at skyde efter den. De varme kinder har lige fået en ekstra nuance, matheden er væk over hele linjen, og i de efterfølgende timer bliver hændelsen - sekund for sekund - beskrevet igen og igen, suppleret af billeder, videostimler og et enkelt eller to glas whisky.

På vejen væk fra stationen smadrer bjørnen et telt, som indeholder områdets dyreste videnskabelige udstyr – et metan-analyse-instrument - som en gruppe forskere fra Lunds Universitet arbejder med. Denne handling bliver foreviget af et automatisk kamera, som gruppen oprindeligt har installeret ved teltet til at overvåge moskusoksernes bevægelse omkring instrumentet.

Dagen efter er der kø ved riffelskabet, og forskergruppen fra Lund melder først på formiddagen, at der ikke er sket skade på deres instrument.

Ellers har ugen for mit vedkommende væsentligst stået i planlægningens tegn. Vi har netop sagt farvel til en 'VIP'-gruppe fra organisationen Partnership for European Environmental Research. Der er meget planlægning op til sådan et besøg, og stationens personale og gæster har alle været fantastiske til at give en hånd med. Vores gæster ankom om søndagen og mandag formiddag var der først Power Point præsentationer omkring baggrunden for vores arbejde og derefter en rundtur i Zackenbergdalen, hvor alle stationens forskere hjalp til med korte præsentationer af deres forskningsprojekter. Derefter var der middag, og rødvin på bordet. Vi var 33 til middag, inkl. de to bjørneplagede kajakroere, Jørn og Inge fra Aasiaat. Det var en rigtig god dag, og det blev tirsdag før de fleste kom i seng.

Med i gruppen af VIP'ere var Terry Callaghan, 'Mr. Arctic Terrestrial Ecology', direktør for Abisko Scientific Research Station, professor ved Sheffield University og førsteforfatter på Arctic Climate Impact Assessments kapitel om arktisk økologi. Terry har hjulpet Zackenberg meget igennem hele stationens historie. Han har ledet to evalueringer af stationen, han inviterede os til at deltage i diverse samarbejder på et meget tidligt tidspunkt i stationens historie, og han har været en god ambassadør for Zackenberg ved utallige internationale møder. Terry har aldrig været ved Zackenberg før, og det var fantastisk at have ham her.

Ellers 'no worries'. Vi har det godt, nyder livet og hinandens selskab. Det er blevet koldere i den sidste uges tid, der er nysne på den øverste del af bjergene, og der er stadig meget at lave ude i felten. Sebrina og Sarah er flittige i deres plots syd og øst for stationen, og på trods af instrumentproblemer er der højt humør og tåse-fnis. Lena, Torbern, Norbert, Mikhail og Torben har fået alt deres metan-måleudstyr op at stå ude i kærene, og de måler nu lystigt på isbjørnens effekt på metanudvekslingen fra tundraen. Jens og Gösta er blevet færdig med deres indsamling af 'Nysius', og de har nu helt styr på kønsfordelingen af dette tundraens nok ellers mest hemmelighedsfulde kræ. Bent og Jonathan har udstyret vores klimastation med Iridiumtelefoner, så den kan ringe hjem og fortælle om vejret. Gustaf og Peter hamrer rør i tundraen for rumligt at måle indholdet af organisk kulstof i den øverste del af jorden, og Lars, Sonja og Julie fortsætter med beundringsværdig entusiasme - og nu på tredje måned - indsamlingen af de i alt 3.500 forskellige parametre, som skal bidrage med ekstra gigabytes til vores monitoringsdatabase. Logistikken har haft en travl uge, og har alligevel fortsat sikret et højt serviceniveau med dejlig mad, vand i hanerne og fly til tiden Så, stort set alt kører efter planen, og det kan næsten være svært at forstå, hvordan søren vi da er endt i al den velvære, som vi er beriget med.

Out Zackenberg
Morten Rasch